הנודר מן המבושל מותר בצלי ובשלוק. מבושל מבושל כרלוי (ה): **שלוק.** מבושל יותר מדאי: **קונם מבשיל שאיני טועם.** כל תבשיל נמשמע: **מעשה קדרה רך.** שיש בה רוטב: **אכל לא בעבה.** כגון דייסא: טורמוטא הרמולה מפרש בגמ'(ו): **רפתא.** דבר הרותח כגון רוטב וכל דדמי ליה: **היורד לקדרה.** דמשמע בין צונן בין רותח: **אסור בכל המבשלין.** בין רך בין עבה: **גמ' ר' יאשיה אוסר.** בצלי ובשלוק דמתקרי נמי מבושל: **הלך אחר לשון בני אדם.** דאין דרכם לקרות לצלי מבושל: **והא מבשיל נדר.** דמשמע בין רך בין עבה: **הא' פנא.** דמתניתין דלא קרי לעבה תבשיל: **בכל מידי דמתאכלא כיה ריפתא.** דמלפתין בו את הפת קרי תבשיל: **והא פנא.** בגיחותא: **בהיטריות רכות.** בדילועין רכות שהחולין אוכלין בהן פיתן: **איני.** מי אוכלין החולין מהן: **הוא קרא דמחיפא.** דלעת מונחת שם שהיה אוכל ממנה: **לוליבא דקרא כסלקא.** מוכו של לענת יפה לאכול עם התרדין: **לוליבא דיקינא.** מוכן של זרעוני פשתן יפים לאכלן בכותח: **ודבר זה אסור לאומרו בפני עם הארץ.** משום דדבר מעולה הוא לרפואה ואסור לומר להם שום דבר שיהנו ממנו. ואית דאמרי דלא לילכו טוחא ולישקדו מיתנא: **חולין רבנן.** שעוסקין בתורה ואינם נהנים מן העולם ובאים לידי חולי: מגלגין

הנודר [א]מן המבושל מותר בצלי ובשלוק אמר קונם תבשיל שאיני טועם אסור במעשה קדרה רך ומותר בעבה [ב]ומותר בביצה טורמוטא ובדלעת הרמוצה [ג]הנודר ממעשה קדרה אין אסור אלא ממעשה רתחתה אמר קונם היורד לקדרה שאיני טועם אסור בכל המתבשלין בקדרה: **גמ'** תניא ר' יאשיה אוסר ואע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנא' [ד]ויבשלו (את) הפסח באש כמשפט לימא בהא קמיפלגי דרבי יאשיה סבר הלך אחר לשון תורה [ה]ותנא דילן סבר [ו]בנדרים הלך אחר לשון בני אדם לא דכולי עלמא [ז]בנדרים הלך אחר לשון בני אדם [ח]מר כי אתריה ומר כי אתריה באתרא דתנא דילן לצלי קרו ליה צלי ולמבושל קרו ליה מבושל באתרא דר' יאשיה אפילו צלי קרו מבושל והא קרא נסיב לה אסמכתא בעלמא: קונם תבשיל כו': והא מתבשיל נדר אמר אביי האי תנא כל מידי דמתאכל ביה ריפתא תבשיל קרו ליה והתניא [ט]הנודר מן התבשיל אסור בכל מיני תבשיל ואסור בצלי ובשלוק ובמבושל ואסור בהיטריות רכות שהחולין אוכלין בהן פיתן איני והא רבי ירמיה חלש על לגביה ההוא אסיא לאסיוה חזא קרא דמחת בביתיה שבקיה ונפק אמר מלאך מותא אית ליה לדין בביתיה ואנא איעול לאסאה יתיה לא קשיא הא ברכיכי הא באשוני רבא בר עולא אמר הא בקרא גופיה והא בגוויה דקרא דאמר רב יהודה לוליבא דקרא בסילקא לוליבא דכיתנא בכותחא [י] ודבר זה אסור לאומרו בפני עם הארץ רבא אמר מאן חולין רבנן רבא לטעמיה [יא]דאמר רבא כמאן

קדרה רך ומותר בעבה. מעשה קדרה כגון תלקא טרגים וטיפני. וקאמר דאם הוא רך אסור אכל עבה מותר דהאי תנא כל מידי דמתאכלא ביה ריפתא תבשיל קרי ליה כדאי' בגמ' ומעשה קדרה עבה באפי נפשיה אכלי ליה בלא פת ואמרי' בגמ' דאסור בצלי ובשלוק דהא מתאכלא ביה ריפתא. וכי קתני שאני טועם לאו דוקא דאמר הכי אלא לרבותא נקטה לומר דאפילו אמר שאני טועם מותר בעבה. ומפורש בירושלמי [פ"ו ה"ח] **דכי היכי דבקונם מבשיל מותר בעבה הכי נמי נודר מן המבושל מותר בעבה: ומותר בביצה טרמיטא.** מפרש בגמרא [ג:] **דשלקי לה במיא** חמימי אלפא זימני ואלפא זימני במיא קרירי עד דמטוטרא כדבלע לה ולא מתאכלא בה ריפתא. ומשמע דדוקא בה הוא דשרי אבל כל שלא נתבשלה כל כך אסורה דהא מתאכלא ריפתא בהדה והכי איתא בירושלמי [שם] **בשם רב חסדא אסור בביצה מגולגלת שכך דרך האכילה** לאכול בה פתו דאלמא כל שלא נעטמקה כל כך שהפת נאכלת עמה בכולל מבשיל הוא: **גמ' אביי ר' יאשיה אוסר.** דבודר מן המבושל אסור בצלי: **ואע"פ שאין ראיה לדבר.** שהצלי יהא בכלל מבושל זכר לדבר דכתיב ויבשלו (את) הפסח ופסח איננו נאכל אלא צלי וכתיב ויבשלו ומיהו לאו ראיה גמורה היא כדאמר במסקנא דבנדרים הלך אחר לשון בני אדם: ירושלמי [שם] אמר רבי יוחנן הלכו בנדרים אחר לשון בני אדם אמר ר' יאשיה הלכו בנדרים אחר לשון תורה מה נפיק ביניהון אמר קונם יין שאיני טועם נחג על דעתיה דרבי יוחנן אסור ביום טוב האחרון של חג על דעתיה דר' יאשיה מותר אף ר' יאשיה מודה שהוא אסור לא אמרה ר' יאשיה אלא לחומרין ע"כ. ולפוס גמרא דילן דאפי' ר' יאשיה מודה דאין הולכין בנדרים אלא אחר לשון בני אדם שמעינן מינה דבין להקל בין להחמיר האומר בחג יו"ט האחרון של חג בכלל: **והא מבשיל נדר.** ואמאי מותר בעבה דהא תבשיל הוא: **האי פנא כל מידי דמתאכלא ביה ריפתא מבשיל קרי ליה.** אכל מעשה קדרה עבה דלא מתאכלא ריפתא בהדיה לא מיקרי תבשיל. ואית דמפרשי דאסור בנמעשה קדרה רך קא קשיא ליה דלאו תבשיל הוא ושני דכיון דמתאכלא ביה ריפתא מבשיל קרי ליה: **והסניא.** בגיחותא: **ואסור בהיטריות רכות.** דלועין קטנים: **שהחולין אוכלין בהן פתן.** מדקתא יהיב טעמא לאיסורא מפני שהחולין אוכלין בהן פתן ש"מ דכל מידי דמתאכל ביה ריפתא מבשיל מיקרי: **איני.** דדלועין יפין לאוכלה: **ברכיכי.** מעלו: **אשוני.** קשין: **בקרא גופיה.** קשה: **גוויה דקרא.** מה שבתוכו מעלי: **לוליבא דקרא.** מה שבתוכו: **בסילקא.** יבשלנו עם תרדין: **לוליבא דיקינא בכותחא.** מה שבתוכו טוב לאכלו עם כותח: **ודבר זה אסור לאמרו בפני עם הארץ.** כדי שלא יעקרו הפשתן לכך: **מאן חולין רבנן.** אין הכי נמי דקרי בין ברכיכי בין אשוני קשין לאוכלו וכי קתני שחולין אוכלין בהן פתן לאו חולין ממש אלא מאן חולין רבנן דאפילו בברייאותן הן תשושי כח מפני שהתורה מתשת כחם [מנהדרין סו:]:

כמאן

לאומר קנה תפך זה בחליפי פודר לאחר ל' יום אם לא א"ל מעכשיו ולאחר ל' יום הילכך ה"נ לא קני: **והא** בתנאי בית חורין דקני על מנת להקנות הוא. שמקנה לו החאר והפטורה ולא שיהו שני אלא שיוכל אביו לאכול כיתיר ולא קני זה על מנת לעשות מה שאחר זה כאילו קני ויכלו האחר והפטורה מרגשת הבן ויוכל האב לאכול כיתיר אלא ולאו קני על מנת להקנות אינו קונה הלכך ה"נ לא יפלו האחר והפטורה מרגשת הבן: **משום** דשעדיתו טובחת עליו. שלא היה קנין כי אם לבערים ולא כיון לבשם מתנה כלל: **הא** מני רבי אליעזר **הא דאמר אביי** שרי דקנין על מנת להקנות קנה מחמיר הוא מתודר הנאה: **לאחויי** דר דשמים כ"פ. דלא הוא מתנה ואית דגרסי דשרי בכפילה לגון המושלך בכפל שכפל דכריו ואמר קני על מנת להקנות: **לישנא בתרא דרבא.** ואפילו אמר והן לפניך אסור: **הנודר עלך השותפין** מפרש בגמרא כל מידי דמיתאכל נפת מיקרי תבשיל: **מותר בקבר.** שנתאכל בלא פת: **בבריצה טורטוטא** ובריעת הרמוצה. מפרש בגמרא: **מעשה רתחתה.** דבר הנרתח והנעמר בקדרה: **בכל המתבשל בקדרה.** אפי' אינו נעמר בה: **גמ'** ויבשלו (את) הפסח. בדברי הימים כתיב: **האם מתבשל נדר.** וכיון דרך הוא כמו מים בעלמא לא מיקרי תבשיל: **דמתאכל ביה ריפתא.** שמוציא בו הפת ואוכלין אותו: **והתניא.** בגיחותא ומייתי ריאיה מהיטריות דקות שהחולין אוכלין בהן פתן: **הא ברכיכי.** עוכים: **באשוני.** קשים: בגוויה דקרא. הרך שבתוכו הוא טוב: **לוליבא דקרא בסילקא.** דבר רך קרי לוליבא שמלגלג ומצמיח טוב לתת לאוכו בסילקא: **לוליבא דכיתנא.** ניתנין אותו כמים עד שמלגלג ועשה רך ואחר כך נותנין אותו בכותחא: **אסור לאמרו בפני ע"ה.** שלעניו על דברייו שדברים אלו אפילו הבנים יודעות אותן:

עין משפט נר מצוה

א א מי' ס"ט מהלכות נדרים הלכה ח סמג לאוין רמב טור שו"ע יו"ד סי' רז סעיף ח:
[ב מי' שם הלי ז טור שם:]
ב ג מי' שם הלכה ז טור ש"ע שם סעיף כ:
ג ד מי' שם הלכה ח [יג] טוש"ע שם סעיף ח:

תוספות

הנודר מן המבושל מותר בצלי ובשלוק. שלוק שאין מבושל יותר: **קונם תבשיל שאני טועם אסור במעשה קדרה רך.** מפרש בגמרא כל מידי שטחנין בו פת לצרות קרוי תבשיל ומותר בעבה שאינו נאכל עם פת ול"ע למאי שני למיתני ענין אחר מרישא לפלוג בטלר מן התבשיל בלא שאומר שאני טועם ובשאר בני אדם ובשלוק אלא לא היה תופס מידום [בהאי] דמבושל לא משמע בשום ייתור לגי ובשלוק: [טורמוטא והרמולה]. מפרש בגמ': **רבי יאשיה אוסר בצלי ואע"פ שאין ראיה לדבר** זכר לדבר. ולכך לא הוי ראיה דבנדרים הלך אחר לשון בני אדם: **והא** מן תבשיל נדר. ולכך לא הוי מבשיל כיון שאוכל רק כמיס בעלמא: **בהיטריות.** פירוש קרישמי: [איני] וכי קרי מוכים לחולים וכו': **ברכיכי.** מועילים לחולים: **באשוני.** פירוש קשות הם רעות לחולה שאינן מבושלות ולרך: **בקרא גופיה.** פירוש חילון שבקלא קשה הוא וכא לחולה: בגוויה. רך שבתוכו יפה לחולה: **לוליבא דקרא.** כל דבר שהוא [כך] קרי לוליבא: בכותחא. טוב ליתן בכותחא: **ודבר זה אסור לאומרו בפני עם הארץ.** שמלעיגים עליו ואומרין שאנו קונבים מילי דחולה ואיתילולא בהם"ם ובקונבו' פירש שאסור ללמוד לסם שום מקנה ולא נרלה: **מאן חולין.** דקתני לעיל שהחולין אוכלין כו': **רבנן.** שמתון שעמלים בתורה הם מלגים אכל לחולין ממש לא מעלי: **רבא לטעמיה.** דדרבן אוקרו חולים:

מסורת הש"ס

(א) [גליל ל: וש"נ], (ב) [פסחים ג. וש"נ], (ג) [תוספתא פ"ג], (ד) [מנחות נט:], (ה) ר"ה נח. ע"ש, (ו) [נ: נא.], (ז) ר"ל והרמב"ן.

תורה אור השלם

ו. וְיִבְשְׁלוּ הַפֶּסַח בָּאֵשׁ כַּמִּשְׁפָּט וְהַקָּדָשִׁים בִּשְׁלוּ בַּסִּירוֹת וּבַדּוּדִים וּבַצְּלָחוֹת וַיָּרִיצוּ לְכָל בְּנֵי הָעָם:
דברי הימים ב לה יג

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הנודר וד"ה שלוק הד"מ:

גליון הש"ם

גמ' שנאמר ויבשלו (את) הפסח. קשה לי אמאי לא מייתי מקרא בתורה כפ' ראה גבי פסח וכשלת ואכלת וי"ל: שם ותנא דילן סבר בנדרים. לעיל דף ל ע"ב. ולקמן דף נא ענ: בהדר"ן דיה ולענין הלכה וכו' דאי תפ"ב. עיין תוס' קידושין שם ובדף כו ע"ב ד"ה אלא מאי לדמי:

מוסף רש"י

הנודר מן המבושל. מבושל שאינו מי ולא מבושל, כמאכל בן דניאלי, צלי. כאש, שלוק. שנתבשל הרבה כדאמרינן (חולין קי.) גבי כבד מבושלת אוסרת ואינה נאסרת, כלומר שיש בה דם הרבה ומולגת דם עדיין ואינה נולעת, דערודה לפלוט, שלוקה אוסרת ונאסרת, כלומר כשמתבשלה יותר מדאי פלטה כל דמה ומחברת ונולעת מהדם, אלמא שלוק הוא מבושל הרבה (ראמ"ה בשמו). ממעשה רתחתה. כל דבר שנמות לתוך הקדרה ולמעט בשר וביצה בו שיולא ממנה שלם (ראיי בשמו). בהיטריות רכות. שהמבשל רך (ראמ"ה בשמו). אסיא. רופא (פסחים קיג. דף פה.). הא ברכיכי הא באשוני. דרכיכי קשים לחולה, אשוני יפות שעושין מהם תבשיל רך (ראמ"ה בשמו).

פירוש הרא"ש

[שיין לעמוד שלפניו]
הלין נבפסין לאיסת קנה. אימת יקנה כי כריה לכי הוי לורפא מרכבן נאותה שעה בכר הדר פודר לא היה מועיל אם היה

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com